

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน โลกอยู่ในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน มีความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ฯลฯ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีเขตรับผิดชอบเช่นเดียวกับอาณาเขตของจังหวัดและมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ปัจจุบันมี 75 แห่ง ใน 75 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยพัฒนามาจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 โครงสร้างประกอบด้วยสองส่วนสำคัญคือ สภากลางการบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร โดยทั้งสองส่วนนี้ถือว่าเป็นฝ่ายการเมืองที่จะต้องได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และมอบหมายนโยบายให้ฝ่ายข้าราชการประจำปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งในด้านการบริหาร การปกครอง และด้านงบประมาณที่จะต้องจัดสรร ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถบริหารงบประมาณของตนเองที่จะสร้างสรรค์ความเจริญของท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของประชาชนตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด และถือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาของตนเองภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 36) มาตรา 78 (3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจ ของท้องถิ่นและระบบสาธารณสุข โภคและสาธารณสุข การ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

จากบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่ต้องปฏิบัติทั้งในเรื่องการพัฒนาค้านเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและอื่นๆ จะเห็นได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศอย่างแท้จริง โดยให้เป็นไปตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีการบริหารแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองตามอำนาจหน้าที่ มีอิสระในการตัดสินใจในท้องถิ่นตนเองตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย คือประชาชนสามารถเลือกผู้แทนเข้ามาบริหารในท้องถิ่นตนเอง โดยให้มีการจัดการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าไปเป็นตัวแทนในการปกครองตนเอง มีสภาท้องถิ่น มีเขตพื้นที่ในการบริหารงานและรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ มีสภาพเป็นนิติบุคคล เพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเอง มีรายได้ (Revenue) มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ (Budget) และมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) แต่ยังคงอยู่ในการควบคุมและการกำกับดูแลของรัฐ (ประธาน คงฤทธิศึกษากร. 2537 : 7 – 9) อำนาจหน้าที่หรือภารกิจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ล้วนแต่เป็นการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่โดยตรง ซึ่งครอบคลุมทั้ง 1,123 หมู่บ้าน 97 ตำบล 12 อำเภอ ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการที่สูงสุด แต่อย่างไรก็ตามสภาพลักษณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังคงถูกมองว่า ยังมีการทุจริตและคอรัปชั่นในกลุ่มของข้าราชการและข้าราชการการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว อยู่ในวงจรการเมืองที่เลวร้ายและต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อนำไปสู่การสร้างฐานรากความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขในรูปแบบกระบวนการ ปฏิรูปการเมืองการปฏิรูปเศรษฐกิจ การปฏิรูปการศึกษา สังคมและวัฒนธรรม การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมที่ผ่านมามีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการร้องเรียนนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้ง การใช้งบประมาณลงพื้นที่ไม่เป็นธรรม การเป็นตัวแทนของกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ ทำให้ประชาชนไม่สนใจในกิจการของการปกครองท้องถิ่น เนื่องจาก การผูกขาดของกลุ่มอำนาจทางการเมืองหลักกลุ่มเดียว จึงทำให้ผู้บริหารยังเป็นคนกลุ่มเดิมที่มีความต่อเนื่องในแนวทางการบริหารที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามการขยายตัวของชุมชนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการได้ผู้บริหารจากกลุ่มเดิมมีประโยชน์ ในแง่ของการตัดสินใจไปใน

ทำนองเดียวกัน ดังนั้นการการบริหารองค์กร ถ้าไม่มีความเป็นแนวทางเดียวกันจะ ไม่มีการพัฒนา แต่ถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะการพัฒนาได้มากกว่า แม้ว่าจะเป็นไปในทางลบก็ตาม สำหรับการผูกขาดนี้จะดีได้ถ้าผู้บริหารเป็นคนที่มีความต้องการที่จะพัฒนาพื้นที่นั้นจริงๆ ไม่ใช่เข้ามาเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนจากองค์กรเพื่อตนเองและพวกพ้อง ซึ่งการทำงานที่อาศัยคุณธรรมของผู้บริหารนั้นทำได้ยาก จึงมีผลให้การบริหารพัฒนาท้องถิ่นกลายเป็นการแก้ไขในสิ่งที่ล้มเหลวของการที่ไม่มีการเตรียมการรองรับการขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จังหวัดนครพนมเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ประชาชนมีความต้องการที่จะได้ผู้นำที่ดี มีคุณภาพมาพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญเท่าเทียมกับจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีต้องคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้ง ซึ่งจะให้มีอำนาจในการบริหารและต่อไปจะมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นสูงในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะตัวแทนของประชาชนนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และกฎกระทรวง พ.ศ.2541 แล้วยังปฏิบัติตนในฐานะเป็นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ควรต้องอุทิศแรงกาย แรงใจในการดูแล ช่วยเหลือ ปกป้อง รักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยสุจริตใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ ต้องมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง เสียสละเนื่องเพราะในการบริหารราชการท้องถิ่นปัจจุบันนั้น อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับพันกัมบประมาณ สิทธิ และผลประโยชน์ต่างๆ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครพนม. 2553 ก : 5)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมซึ่งมีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัด ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมี ผู้ใหญ่บ้าน และกำนันเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. 2542 คือรักษาความสงบเรียบร้อยและประสานงานในการพัฒนาท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการนำข้อมูลและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปจัดทำแผนพัฒนา ที่สำคัญคือเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากผู้ใหญ่บ้าน และกำนันไม่มีงบประมาณในการพัฒนาจึงต้องขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในรูปแบบของประชาคมหมู่บ้าน และแผนชุมชน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม. 2553 ข : 5)

ในขณะที่เดียวกันแต่ละตำบลมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการพัฒนาด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับผิดชอบ บริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 66, 67 และ 68 ได้บัญญัติไว้ว่าองค์กรของรัฐสามารถดำเนินการพัฒนาเพื่อประโยชน์ของประชาชนได้ ต้องแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า ซึ่งกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจะดำเนินการแผนงาน/โครงการในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า และในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมในด้านต่างๆ เช่น ด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จะต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการและแสดงความโปร่งใสในการดำเนินโครงการตลอดจนการนำข้อปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมได้รับการสะท้อนปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชนในพื้นที่จากกำนันและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่

ที่ผ่านมาตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมอยู่ภายใต้กลุ่มการเมืองระดับชาติกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอำนาจต่อรองทางการเมืองและผลัดเปลี่ยนกันลงสมัครเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และกลุ่มการเมืองดังกล่าวบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม มาติดต่อกันมาตลอดในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีปัญหาการบริหารงานที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเป็นจริง การประสานงาน ระหว่างหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เชื่อมโยงงบประมาณกระจุกตัวในพื้นที่ตนเอง ประชาชนไม่สนใจในกิจการของการปกครองท้องถิ่น เนื่องจาก การผูกขาดอำนาจของกลุ่มการเมืองหลักกลุ่มเดียว อย่างไรก็ตามการได้ผู้บริหารจากกลุ่มเดิมมีประโยชน์ในแง่ของความเร็วต่อการตัดสินใจไปในทำนองเดียวกัน ดังนั้นการบริหารองค์การถ้าไม่มีความเป็นแนวทางเดียวกันจะไม่มีการพัฒนา แต่ถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะมีการพัฒนาได้มากกว่า แม้ว่าจะเป็นไปในทางลบก็ตาม สำหรับการถูกผูกขาดนี้ จะดีได้ถ้าผู้บริหารเป็นคนที่มีความต้องการพัฒนาพื้นที่นั้นจริงๆ ไม่ใช่เข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อตนและพวกพ้อง ซึ่งการทำงานที่อาศัยคุณธรรมของผู้บริหารนั้น ทำได้ยาก จึงมีผลให้การบริหารพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมกลายเป็น การแก้ไขในสิ่งล้มเหลวไม่มีการเตรียมรองรับของการขยายตัวของจังหวัดนครพนม

ดังนั้นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นบุคคลที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นได้ดีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาในฐานะข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมขึ้น เพื่อให้ผู้สนใจหรือนักการเมืองนำไปเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนให้สมกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญที่ได้บัญญัติไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

1. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีความแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของ ผู้ใหญ่บ้านกำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โดยใช้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น เป็นเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย (Stogdill. 1974 : 62-63 ; อ้างถึงใน ชุตินารถ พุดดาวทอง. 2549 : 22)

- 1.1 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.2 ด้านความรู้ความสามารถ
- 1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.5 ด้านความเป็นผู้นำ
- 1.6 ด้านอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ใช้พื้นที่ในการศึกษาคือ จังหวัดนครพนม

3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน รวมทั้งสิ้น 305 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 265 คน
3.2 กำนัน	จำนวน 20 คน
3.3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 20 คน

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ตอบ แบบสอบถามคือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัด นครพนม

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ด้าน

- 4.2.1 ด้านบุคลิกภาพ
- 4.2.2 ด้านความรู้ความสามารถ

- 4.2.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 4.2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 4.2.5 ด้านความเป็นผู้นำ
- 4.2.6 ด้านอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน

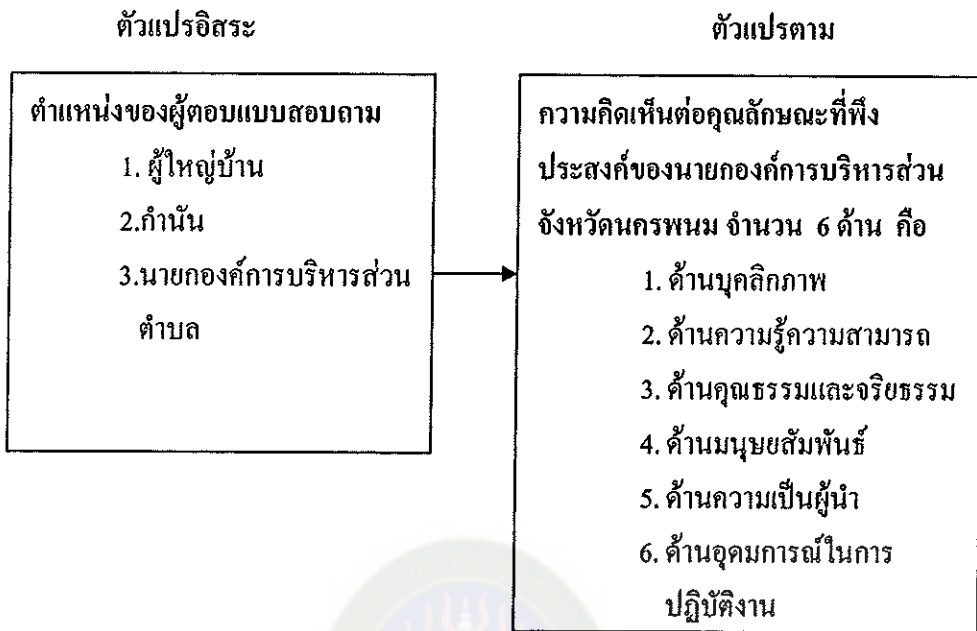
5. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้ศึกษาทำการศึกษาดังแต่วันที่ 1 – 30 กันยายน 2553

กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาอาศัยแนวคิดของ สตีจอกิลล์ และ
ดัดแปลงมาจากงานวิจัยของ ชุตินารถ หลุดดาวทอง มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา
ดังแผนภาพที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
2. คุณลักษณะ หมายถึง แบบอย่างแห่งพฤติกรรมหรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็น แสดงความดีหรือลักษณะประจำของบุคคล คุณลักษณะประกอบด้วย 3 ประการใหญ่ ๆ คือ คุณสมบัติส่วนตัว บุคลิกภาพ และความสามารถ ซึ่งในที่นี้หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารจะเป็นการชี้ให้เห็นว่าจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทุกอย่างได้ ไม่ขัดต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเป็นสำคัญ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย
 - 3.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยรวมของบุคคลนั้นที่มีผลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น ซึ่งได้แสดงออกทางพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกร่างกาย ทั้งในเรื่องของกิริยาท่าทาง มารยาทในสังคม การมีสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด การมีสุขภาพร่างกาย

ที่ดี การแต่งกายสุภาพ มีความสุขุมรอบคอบ รู้จักควบคุมอารมณ์ และมีความจริงใจต่อผู้อื่นในสังคม

3.2 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาทางวิสัยทัศน์ รู้เป้าหมายขององค์กรและขอบเขตความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ นโยบาย ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการทำงาน การมีทักษะและประสบการณ์ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีเหตุผล สามารถปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์การบริหารงาน รวมทั้งการเป็นผู้ที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ

3.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ พฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน และกระทำไปด้วยจิตสำนึกว่าเป็นความดีงามต่อเนื่อง จนกลายเป็นสิ่งประจำใจของผู้นำ อันประกอบด้วย มีความจริงใจพร้อมต่อการเสียสละเพื่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น รู้จักให้โดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทน ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความซื่อสัตย์ มีเหตุมีผล มีความเมตตากรุณา เสียสละต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม มีหลักธรรมในการทำงาน และสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ดี

3.4 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความมีมิตรกับทุกคน โดยไม่ถือเอาถือเรา เป็นคนเปิดเผย ใจกว้าง ให้เกียรติยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น จนก่อให้เกิดความรู้สึกรักของบุคคลอื่นในการอยากคบหาสมาคมด้วยการรักษาวเวลาและให้เกียรติให้ความร่วมมือ มีภาพลักษณ์ที่ดีมีเหตุผลในการแก้ไขปัญหา และการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะของขอบเขตของหน้าที่

3.5 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คือ ความสามารถในการนำศิลปะมาโน้มน้าวจิตใจให้ผู้อื่นร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยความเต็มใจ มีสติปัญญาต่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ มีความกระตือรือร้นในการติดตามงาน มีทักษะความสามารถ ความเป็นนักกีฬา ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเสมอภาค การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีการตัดสินใจที่ดี และมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำและต่อผู้ได้บังคับบัญชา

3.6 คุณลักษณะด้านอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน คือ หลักการของบุคคลที่เกิดจากหลักความเชื่อที่ได้ยึดถืออันเป็นแนวทางต่อการปฏิบัติให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย ตามความตั้งใจ มีอุดมการณ์ในการทำงาน มีทักษะการปฏิบัติงานที่ดี มีจิตสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอุดมการณ์ มีความจริงใจ และภูมิใจในงานที่ปฏิบัติ

4. ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้นำชุมชนระดับหมู่บ้านที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้านในจังหวัดนครพนม ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2542 และในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดนครพนม

5. กำนัน หมายถึง ผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลในจังหวัดนครพนม ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2542 หรือผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลในจังหวัดนครพนม ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2551 และในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง กำนันในเขตจังหวัดนครพนม

6. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดนครพนม

ประโยชน์การศึกษา

ผลของการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นและเป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและประชาชนทั่วไปสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานทางการเมืองต่อไป